

az idegen nyelvi kompetencia együttesen is fejleszthető. A *Modern Nyelvoktatást* olvasó kollégáknak mindenekelőtt a szótárakhoz, valamint a szövegértéshez és szövegszerkesztéshez kapcsolódó munkafüzetek áttanulmányozását ajánlom. Így érintkezési pont lehet a szótárhasználat, játékos feladatokkal az adott idegen nyelv szókincséhez kapcsolódva (szinonimák és antonimák gyűjtése, kakukktójas-keresés, névetimológiák), továbbá a szólásokhoz (egy-egy ismert magyar szólás, szóláshasonlat, valamint közmondás adott idegen nyelvi megfelelőinek keresése, elemzése) kötődően.

Egyetlen bekezdés erejéig utalni szeretnék arra, hogy a 2019-es év második felében tovább bővült a sorozat, egyrészt a 17., *Szövegalkotási és szövegértési munkafüzet* című füzettel, amelyik rövid meséket és mondákat dolgoztat fel a negyedik és az ötödik évfolyamok tanulóival, másrészt pedig a 18., *Szavak eredete munkafüzet* cíművel. Az előbbinek H. Tóth István, az utóbbinak Vigh-Szabó Melinda a szerzője. A szövegalkotási munkafüzet számos alkalmat talál a szókincs értelmezésére és fejlesztésére is, ahogyan erre már a bevezető is felhívja a figyelmet, míg a második füzet jelentéstani, etimológiai és "netnyelvész" feladatai sokszor szövegértéshez (elsősorban költői szövegek megértéséhez) kapcsolódnak, amelyek megoldása során a nyilván pár évfolyammal feljebb járó tanulóknak – a szerző szavait idézve – „idegen nyelvi kompetenciájukat is használniuk kell”.

Bodnár Ildikó

Dombi Judit – Fekete Tamás
English grammar in context
 Budapest: Fakultás Kiadó, 2018. 139 p.
 ISBN: 978-615-5848-08-7

A szerzők céljai szerint a könyv az angol nyelvtani tudást egyszerre rendszerezi, bővíti és fejleszti, miközben a nyelvtant kontextus-

ba helyezi, és a jelentés felől közelíti. De mit is jelent mindez? Fő feladatuknak tekintik, hogy rávezessék a nyelvtanulókat arra, hogy az angol nyelvtan különböző szerkezetei mit jelentenek, ezek az elemek miben hasonlítanak, különböznek, és hogyan függnek egymástól. A szerzők változatos feladatokon keresztül igyekeznek rávilágítani arra, hogy az eltérő szerkezetek milyen eltérő jelentéstartalommal járnak.

A könyv 14 egységbe rendeződik. Ezek lefedik az angol nyelvtan leggyakrabban tárgyalt elemeit: öt fejezet foglalkozik az angol igeidőkkel és igemódokkal, a következő kettő a módbeli segédigékkel, a további fejezetek pedig a kérdésekkel, a vonatkozó mellékmonddal, a feltételes szerkezetekkel, a szenvedő szerkezettel, a függő beszéddel, a névelőkkel és mennyiségjelzőkkel, valamint a főnévi igenévvél és a gerund alakokkal. Minden fejezetet az adott nyelvtani téma rövid, angol nyelvű ismertetése indítja, amelyek többször kisebb egységekben térnek vissza a feladatok között. Ezekben leginkább a legalapvetőbb jelenségek, szabályok definiálása, gyakoribb használatuk összefoglalója található. A könyv terjedelme miatt ne keressük a szokásos részletes szabálygyűjteményt, kivételek felsorolását vagy rendhagyó táblázatokat. A rövid nyelvtant magyarázó részletek inkább emlékeztetőnek vagy célnyelven történő rendszerezésnek foghatóak fel. Ritkán utal a könyv a magyar anyanyelvűeknél nyelvi transzfer miatt előforduló tipikus hibákra vagy bizonytalanságokra.

De kinek is szól a könyv, és milyen olvasónak hasznosak ezek az angol nyelvű nyelvtani összefoglalók? A szerzők haladó szintű angol nyelvtankönyvüket elsősorban angol nyelvű szakos egyetemi és főiskolai hallgatóknak szánják. Leírásuk alapján a könyv kurzuskönyvként született, sokéves fejlesztés és tesztelés során alakult végleges formájára. Felmerülhet bennünk a kérdés, szükség van-e egy újabb angol nyelvtani rendszerező és gyakorló könyvre? A könyvpiacra számos azonos vagy hasonló című, nagyobb volu-

menü, akár különböző nyelvi szintű tanulóknak szánt könyv létezik (pl. English grammar in context, English grammar in use), valamint kétnyelvű, kifejezetten magyar tanulóknak szánt nyelvtani gyakorlók is elérhetők. Elsődleges tankönyvi célja miatt pont ezt a sokféleséget igyekezett áthidalni a könyv. A bevezető szerint a Pécsi Tudományegyetem angol szakosainak tartott nyelvtani kurzusukhoz egy önállóan kifejlesztett és a saját igényekre szabott könyvre volt szükség. Valóban nehéz megtalálni egy adott hallgatói populáció számára, konkrét kurzus- és esetleg vizsgacélhoz illeszkedő órai anyagot mennyiségileg és minőségileg is. Az egyik sokszor túl sok, a másik túl kevés, vagy nem integrálja azokat a nyelvfejlesztő célokat, amiket az órához rendeltünk. Ezt különösen nehéz manapság jól eltalálni az egyre változatosabb nyelvi felkészültséggel és motivációval rendelkező hallgatók esetén. A nyelvszakos célközönség esetében azonban nekem hiányérzetem maradt a tekintetben, hogy a könyv a nyelvtan eme néhány, kiemelt elemére összpontosít. A nyelvtani összefoglalók bár precízek, inkább csak terminológiai segítséget nyújtanak a feladatok megbeszéléséhez, és egy részletesebb nyelvtani szabályrendszer-áttekintéshez vagy részletekbe menő nyelvhasználati példákhoz szükséges egy egynyelvű angol vagy kétnyelvű referenciakönyvet választani. A terminológia elsajátításában segíteni kíván a könyv végén található lista is, mely önálló vagy közös órai definíciós gyűjteményé alakítható.

Szívesen láttam volna a könyvben több olyan nyelvi jelenséget is, amelyek a nyelvszakos vagy haladó nyelvtanuló számára valóban kihívást jelenthetnek, és a nyelvtant elkerülhetetlenül kontextusban értelmezendővé teszik (pl. szövegösszekötő elemek, határozószók). A szerzők ugyanis az egyetemistákon túl ajánlják könyvüket haladó szintű nyelvhasználóknak is, szintén rendszerező, bővítő és fejlesztő céllal. Könyvüket kiegészítésként szánják emelt szintű érettségire és felsőfokú nyelvvizsgára készülőknek is.

Önálló tanulásra talán kevésbé használható, mivel a feladatok egy része páros vagy csoportos munkaformát kíván meg (beszéljétek meg, győzd meg a társad), illetve nyílt megoldású feladatok, melyek után pont a jelentésbeli eltérések megbeszélése lenne a cél, amely egyéni tanulás esetén elvész. Szintén hiányzik az önálló nyelvtanuló számára a legalább javasolt megoldókulcs, így a feladatok ellenőrzéséhez, megbeszéléséhez mindenképpen szükséges tanári segítség.

A könyv érdemének tekintem mindazonáltal, hogy változatos feladatokkal kíván rávilágítani egy adott nyelvtani jelenségre, s nem nyelvtani gyakorlókönyv marad csupán. A nyelvtani jelenségeket nem gyakoroltatja, sokkal inkább rávezet azok értelmezésére egy-egy feladaton keresztül. És közben csak remélhetjük, hogy az egyetemisták vagy más felhasználók önálló tanulókká válnak, és maguk utánajárnak a kevésbé ismert jelenségeknek és a nekik leginkább szükséges gyakorlási lehetőségeknek.

Az egyes fejezetek, a nyelvtani leírásokon túl, hat-hét feladatot tartalmaznak. A feladatok célját piktogramok jelölik; ilyenek a figyelj oda jelenségek, a nyelvtani rávezető feladatok, a kommunikációs feladatok, az online források, a szövegkiegészítések és hibajavítások vagy a hosszabb írásbeli feladatok. Tankönyv révén házi feladatot is ad, melyek többnyire választható fogalmazási témák. Itt többször utal konkrét, javasolt forrásokra, keresőportálra, de kerülendő jelenségekre is, mint például a Wikipediáról másolásra. Ezeket a fogalmazási feladatokat jól lehet használni más oktatási helyzetben, akár szóbeli feladatként is.

A feladattípusok is változatos képet mutatnak. A nyelvtani gyakorlókönyvekben általában előforduló szövegkiegészítő, mondatátalakító, feladatválasztós és javító feladatokon túl minden fejezet tartalmaz olvasásalapú és/vagy YouTube videókon keresztül hallás utáni szövegértést is. A könyvet a szerzők ezáltal interaktívvá teszik, és jelentősen tudnak spórolni terjedelem tekintetében is.

Fontos megjegyeznünk, hogy a látszólag egyszerűbb vagy önálló megoldást lehetővé tevő feladatok másodlagos célja mindvégig a jelenségek értelmezése, a nagyon hasonló szerkezetek vagy szóhasználatból eredő jelentésekre történő rávezetés. A könyvben a szerzők láthatóan igyekeznek a témákat is színösszeállítani, és kulturális tartalmat is belecsempészni a nyelvtani feladatokba. Különösen élvezetes a fejezetek elején a nyelvi felfedezést ismert (vagy kevésbé ismert) zenei és versrészletekkel vagy kortárs próza és tévésorozatokból kiemelt párbeszédekkel indítani. Ezek biztosan megragadnak a nyelvtanulók fejében, és hasznosabbak bármely szabálynál. A könyv, szókincsét és témáit tekintve, az egyetemistáknak vagy emelt szintű érettségire készülőeknek megfelelő kihívást jelent. A szerzők több friss, online forrást adaptáltak, például egy részét angol és amerikai korpuszokból választották.

Összegzésül elmondhatjuk, hogy a könyv mindenképpen új szintet hoz az eddigi nyelvtankönyvek sokaságába, barátságos méretű és befogadható mennyiségű. Bár elsősorban angol nyelvtani jelenségeket rendszerező egyetemi kurzushoz készült könyv, feladatai jól integrálhatóak más nyelvi órákba is. Tanári segítség mellett pedig a haladó szintű középiskolás vagy felnőtt nyelvtanulók összetett nyelvi fejlesztésére is kiváló. Ugyanakkor remélhetőleg a feladatok ösztönzést adnak önálló nyelvi barangolásra is.

Doró Katalin

Liv Marton – Csikós Borbála
My English InterMEDIATE

Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 2019. 120 p.
ISBN 978-963-164-70-37

A nyelvkönyv a hozzá tartozó ugyancsak 120 oldalas munkafüzettel és egyéb kiegészítő anyagokkal együtt a már alapfokú nyelvtudással rendelkező nyelvtanulók számára

készült. Rendeltetése: eljuttatni ezeket a tanulókat a középfaladó (A2-ről a B2) szintre, megcélözva az érettségi, illetve a középfokú nyelvvizsga követelményeinek teljesítését.

A tankönyvkomplexum felépítése: 1. Tankönyv (35 leckét tartalmazó négy rész; 10 tematikus leckét magába foglaló, érettségire, középfokú nyelvvizsgára előkészítő ötödik rész), 2. Munkafüzet, 3. Tesztfüzet, 4. Hanganyag, 5. Tanári kézikönyv, 6. Kiegészítő digitális tananyag.

Liv Marton (Cs. Marton Livia) neve eddig megjelent hat nyelvkönyve, nyelvkönyvcsaládjá révén bizonyára ismert az angol nyelvtanárok körében. Az általános iskolák öt osztálya számára 2004–2009 közt kiadott nyelvkönyvei megtalálhatóak a köznevelési tankönyvjegyzéken, a következőkben ismeretendő nyelvkönyvének előzménye, a 2013-ban megjelent My English EleMEntary hivatalos tankönyvvé nyilvánítása is megtörtént. Mostani munkájába társszerzőnek Csikós Borbálát is bevonta.

Jelen könyvszemlében eltekintek a tankönyvkomplexum formális ismertetésétől. Ehhez ugyanis megfelelő alapot nyújt Liv Marton, amikor honlapján részletesen bemutatja könyvük koncepcióját, főbb jegyeit, továbbá bemutató oldalakat prezentál mind a tankönyv, mind a munkafüzet öt-öt fejezetéből. Mielőtt rátérnék az elemzésre, szeretném felhívni nyelvtanár kollégáim figyelmét a letölthető tanári segédkönyvre. Ez a kézikönyv Liv Marton több évtizedes nyelvtanári tapasztalatainak gazdag tárháza, valóságos kincsesbánya nyelvtanárok számára. Az ismertetett eljárások publikációinak is mintegy összefoglalását nyújtják.

A nyelvtanulás hosszú, munkraigényes folyamat. Ezt nehezen látja be az a tanuló, akinek legalább két év kellett ahhoz, hogy elsajátítsa a legszükségesebb nyelvi alapokat és heti három órás nyelvtanulást tekintve még legkevésbé, mint két év szükséges a középszintű nyelvtudás megszerzéséhez. Ehhez türelem, munka, a munkához pedig kedv, motiváció és sok sikerélmény szükséges. A szerzők leg-